

**Kvalifikationskrav
beslutade
2024-06-13**

**Yrke:
Demonteringsarbete**

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
Inriktning: Husbyggnad					
BYGGHANDLINGAR	Bygghandlingar	Ska översiktligt kunna beskriva; - olika typer av bygghandlingar och dess olika status enligt byggbranschens standardavtal så som kontrakt, ritningar, byggbeskrivningar, AMA och AB. - myndigheters regelverk, lagar som exempelvis Arbetsmiljölagen	Ska övergripande kunna förklara; - bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen	Ska kunna; - inhämta relevant information ur kontrakt, avtal, AMA, regelverk och standarder (Teori)	
BYGGHANDLINGAR	Avtal	Ska översiktligt kunna; - beskriva entreprenadavtal för byggarbete	Ska övergripande kunna förklara; - vikten av att upprätta och följa avtal samt konsekvenserna av att inte följa regelverk och avtal (vite, bötesföreläggande). Exempel på avtal AB 04 Allmänna bestämmelser utförande entreprenad, ABT 94 Allmänna bestämmelser totalentreprenad, ABU 04 Allmänna bestämmelser gällande underentreprenader, ABM 07 Allmänna bestämmelser gällande materialleveranser		
BYGGHANDLINGAR	Byggregler	Ska översiktligt kunna beskriva; - de regler och myndighetsbeslut som styr byggandet, kontroller, kvalitetskrav och besiktningar			

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
BYGGHANDLINGAR	Ritningsläsning	Ska kunna beskriva; - skalor, vyer, ritningstyper, specifikationer, symboler, måttsättningsprinciper, ritningshuvud och revideringar enligt standarden SIS Bygghandlingar (tidigare Bygghandlingar 90)	Ska kunna förklara; - byggritningens utformning och uppbyggnad	Ska kunna; - ur ritningsunderlag ta fram nödvändig information för det aktuella momentet	Ska självständigt kunna; - använda informationen från olika typer av bygghandlingar som grund för att utföra arbetet
BYGGHANDLINGAR	Digitaliserade bygghandlingar	Ska kunna beskriva; - Byggnadsinformationsmodeller (BIM) och vanligen förekommande digitala verktyg i byggprocessen	Ska kunna förklara; - hur digitala hjälpmedel används på byggarbetsplatser	Ska kunna; - ur digitala handlingar ta fram nödvändig information för det aktuella momentet *	Ska självständigt kunna; - använda informationen från olika typer av digitala bygghandlingar som grund för att utföra arbetet *
BYGGPROCESSEN	Arbetsplatsen	Ska översiktligt kunna beskriva; - parternas roll på arbetsmarknaden - avtal och lagar som reglerar anställningen - yrkesutbildningsavtalet	Ska kunna förklara; - partsförhållandena med anställningsavtal samt kollektivavtal		
BYGGPROCESSEN	Byggprocessen	Ska översiktligt kunna beskriva; - byggprocessens skeden, entreprenadformer, aktörer, yrken, funktioner och roller - grunderna för samverkan i arbetslag och med olika yrkesgrupper	Ska kunna förklara; - byggprocessens olika skeden; projektering, produktion och förvaltning	Ska kunna; - utföra arbetsmoment i rätt ordning inom aktuellt yrke	Ska självständigt kunna; - planera och utföra sitt dagliga arbete inom ramen för det aktuella yrket
BYGGPROCESSEN	Hållbart byggande	Ska kunna beskriva; - begreppet hållbart byggande	Ska kunna förklara; - de olika aktörernas roll i en byggprocess för ett hållbart byggande	Ska kunna; - bidra till ett hållbart byggande inom t.ex. materialhantering, förbrukning, återanvändning och hantering av restprodukter (Teori)	

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
BYGGPROCESSEN	Arkitektur	Ska översiktligt kunna beskriva; - arkitektens roll och arkitektur genom tiderna - vanliga termer, former och funktioner	Ska övergripande kunna förklara; - arkitektens roll och påverkan i byggprocessen		
BYGGPROCESSEN	Konstruktion	Ska översiktligt kunna beskriva; - konstruktörens roll - vanliga termer, former och funktioner	Ska övergripande kunna förklara; - konstruktionens koppling till byggnadens form, funktion och bärförmåga	Ska kunna; - utföra arbete utifrån ritningar och anvisningar inom ramen för aktuellt yrke	Ska självständigt kunna; - planera och genomföra sitt arbete utifrån ritningar och anvisningar inom ramen för aktuellt yrke
BYGGMATERIAL OCH YTTRE MILJÖ	Byggmateriäl	Ska kunna beskriva; - de vanligast förekommande byggmaterialen avseende användningsområde, kvalitet, egenskaper, kostnader samt hälso- och miljöaspekter; betong, stål, trä, tegel, plaster och isolermateriäl	Ska kunna förklara; - materials egenskaper med fokus på beständighet, funktion och användningsområden samt miljöpåverkan från vanliga byggmateriäl	Ska kunna; - välja rätt materiäl utifrån konstruktion, funktion och föreskrifter/produktblad	Ska med visst stöd kunna; - välja rätt materiäl för ett givet arbete
BYGGMATERIAL OCH YTTRE MILJÖ	Avfallshantering, Källsortering och återvinning	Ska kunna beskriva; - källsortering och återvinning av materiäl på en byggarbetsplats	Ska kunna förklara; - hur olika byggmateriäl tillhör vanliga fraktioner i samband med källsortering	Ska kunna; - utföra källsortering och återvinning på byggarbetsplatser	Ska självständigt kunna; - hantera byggmateriäl i samband med källsortering och återvinning
BYGGMATERIAL OCH YTTRE MILJÖ	Farliga ämnen	Ska översiktligt kunna beskriva; - olika farosymboler och farliga ämnen såsom asbest, kvartsdamm, isocyanater, lösningsmedel, oljor och bränslen	Ska kunna förklara; - riskerna med att utsättas för dessa typer av ämnen - grundläggande sätt att skydda den egna kroppen och den yttre miljön från att utsättas för farliga ämnen	Ska kunna ta fram information gällande kemikalier och andra farliga ämnen från respektive produktblad.	Ska med viss handledning kunna; - på ett säkert sätt hantera produkter och materiäl enligt säkerhetsdatablad och farosymboler
TRANSPORT OCH LAGRING	Transportteknik, lagring och förvaring	Ska översiktligt kunna beskriva; - tillämpliga transport- och förvaringssätt för olika slags byggnadsdelar och byggmateriäl	Ska kunna förklara; - täckning, förvaring och hantering av byggnadsdelar och byggmateriäl så att de inte skadas	Ska kunna; - hantera transporter och förvaring av materiäl på arbetsplatser	Ska självständigt kunna; - hantera förvaring och transport av byggmateriäl i produktionen

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
SÄKRA LYFT	Lyftteknik och kommunikation	Ska kunna beskriva; - lyftteknik och lastkoppling i samband med transport av byggnadsdelar och byggmaterial - kommunikation med maskinförare genom handsignal och/eller kommunikationsradio	Ska kunna förklara; - krav på säkerhet och dess konsekvenser vid lyftteknik och lastkoppling		
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Byggkonstruktioner	Ska kunna beskriva; - de vanligaste bygg- och anläggningskonstruktionerna, deras egenskaper och verkningssätt	Ska kunna förklara; - skillnaden mellan olika konstruktioner och deras egenskaper - konstruktioners egenskaper ur ett bärförmåge- och beständighetsperspektiv		
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Byggnadsfysiska egenskapskrav och lösningar	Ska kunna beskriva; - de vanligast förekommande byggmaterialens egenskaper och användningsområden avseende värme, fukt, ljud och brand	Ska kunna förklara; - materials egenskaper och koppling till funktion och användningsområde	Ska kunna; - inhämta information om utförande av byggt tekniska lösningar genom produktblad, monteringsanvisning och AMA (Teori)	
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Mätningsteknik	Ska kunna beskriva; - de vanligast förekommande mätverktygen och deras användningsområden	Ska kunna förklara; - toleranskrav, felkällor och dess konsekvenser i samband med mätning och utsättning	Ska kunna; - använda de vanligaste mätverktygen för vanligt förekommande mätningar	Ska självständigt kunna; - välja och använda lämpligt mätverktyg för den mätning som ska utföras
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Yrkesmatematik	Ska kunna; - de fyra räknesätten, enklare formelräkning och enkla geometriska beräkningar	Ska kunna förklara; - grundläggande metoder för beräkning; vikt, volym och area.	Ska kunna; - med omdöme och rimlighetsbedömning tillämpa matematik vid problemlösning. Till exempel kunna beräkna; - vikter, volym och area för beräkning av materialåtgång och beställning av material.	Ska självständigt kunna; - lösa enklare byggt tekniska beräkningar

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
MASKINER OCH VERKTYG	Verktyg och maskiner	Ska kunna beskriva; - de för branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna - de vanligast förekommande riskerna i samband med användning av verktyg och maskiner med avseende på buller, vibrationer, dammalstring, risk för skador på händer, ögon och andra kroppsdelar - hjälpmedel för att anpassa verktyg och maskiner så att man minskar hälsopåverkan och felaktiga arbetsställningar - hur man handhar och vårdar de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna	Ska kunna förklara; - valet av verktyg och maskin i förhållande till arbetsmomentet, arbetsmiljön och hälsan	Ska kunna; - ur instruktionsmanualer och regelverk söka information om handhavande, vård och dagligt underhåll av de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna	Ska självständigt kunna; - avgöra om aktuella maskiner och verktyg är lämpliga för det tilltänkta arbetet
MASKINER OCH VERKTYG	Verktyg och maskiner	Ska kunna de engelska översättningarna för de vanligast förekommande verktygen och maskinerna.			

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Arbetsmiljö grund, praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete och riskbedömning	Ska översiktligt kunna beskriva; - arbetsmiljölagar och regler, praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete - Arbetsmiljöverkets föreskrifter - arbetsmiljöarbetets organisation på en byggarbetsplats - arbetsledningens och skyddsombudens roller och uppgifter och hur man på en arbetsplats ska förhålla sig till arbetsmiljöplanen, dess syfte och funktion - de vanligaste förekommande riskerna på arbetsplatsen och hur man förebygger dessa genom riskanalys - innebörden av begreppet personlig skyddsutrustning - regler och krav gällande brandfarliga och heta arbeten	Ska kunna förklara; - den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen - individens ansvar för att säkerställa sin egen och andras goda arbetsmiljö samt det personliga ansvar man har att följa den för arbetsplatsen upprättade arbetsmiljöplanen. - arbetsuppgifter som kräver behörighetsgivande utbildning - vad man avser med begreppen rättighet, skyldighet och ansvar kopplat till att använda skyddsutrustning - samband mellan regelverk, personlig säkerhet och riskbedömning för att minimera tillbud - hur och var man rapporterar tillbud	Ska kunna; - vara delaktig i arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet för arbetsuppgifter inom det egna yrket - tillgodogöra sig information ur föreskrifter och regelverk, som exempelvis Arbetsmiljöverkets föreskrifter, gällande säkerheten på arbetsplatsen för att kunna planera, riskbedöma och på ett säkert sätt utföra det dagliga arbetet	Ska självständigt kunna; - planera för- och på ett säkert sätt utföra eget arbete i daglig produktion - i samverkan med övriga på arbetsplatsen medverka i arbetsmiljöarbetet och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en säker arbetsmiljö - följa givna föreskrifter samt använda de skyddsanordningar och iaktta den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall - kunna välja och använda rätt personlig skyddsutrustning för de egna arbetsuppgifterna i dagligt arbete
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Riskbedömning	Ska kunna beskriva; - risker på arbetsplatsen och hur man förebygger dessa genom riskanalys och aktivt arbetsmiljöarbete - de risker som finns vid maskinarbete samt förebyggande säkerhetsarbete vid arbetsplatsen - innebörden av föreskrifter och bestämmelser för maskinarbete i närhet av starkström	Ska kunna förklara; - sambanden mellan regelverk, personlig säkerhet och riskbedömning vid maskinarbeten för att minimera tillbud - innebörden av begrepp som skyddsron och det egna ansvaret med att använda skyddsutrustning - eget och andras ansvar gällande elsäkerhet och behörigheter för att arbeta med starkström - begreppen EBR bygghetoden och ESA elsäkerhet	Ska kunna; - medverka i ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete för att säkerställa sin egen och andras arbetsmiljö - upprätta och följa en enkel riskanalys/riskbedömning	Ska under handledning kunna; - upprätta och sedan självständigt följa en riskanalys/riskbedömning Ska självständigt kunna; - vara delaktig i att säkerställa sin egen och andras arbetsmiljö, samt bedöma risker.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Personlig skyddsutrustning	Ska kunna beskriva; - vilken personlig skyddsutrustning som behövs för arbetet (kläder, skor m.m.) - när och hur personlig fallskyddsutrustning ska användas	Ska kunna förklara; - regler och krav gällande den personliga skyddsutrustningen - vikten/ansvaret för daglig tillsyn och årlig kontroll av utrustning som fallskyddsutrustning, flytväst och m.m.	Ska kunna; - följa anvisningar och regler gällande användandet av den personliga skyddsutrustningen	Ska självständigt kunna; - ansvara för att använda och vårda sin personliga skyddsutrustning
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Olyckor och tillbud	Ska kunna beskriva; - de vanligast förekommande riskerna i arbetet på en byggarbetsplats och hur de förhindras, samt tillbudshantering	Ska kunna förklara; - risker och åtgärder för att förebygga olyckor samt kunna förklara hur och var man rapporterar dessa	Ska kunna; - utföra de åtgärder som krävs för att minimera risker för sig själv som yrkesarbetare, maskiner och tredje man	Ska självständigt kunna; - hantera maskiner och verktyg på ett sätt så att olyckor undviks
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Olyckor och tillbud	Ska kunna grundläggande uttryck på engelska för kommunikation kring nödlägesrutiner, första hjälpen, förebyggande brandskydd och elsäkerhet.			
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Elsäkerhet	Ska kunna beskriva; - vad som menas med tillfälliga och permanenta elinstallationer på byggarbetsplatser	Ska kunna förklara; - risker som finns med elutrustning och de begränsningar som gäller samt vilka ingrepp som får göras av den som inte är elektriker. Exempelvis riskerna med en kortslutning eller rent av brand kopplade till att använda en kabelvinda.	Ska kunna; - planera, förbereda och använda elutrustning på byggarbetsplatsen på ett säkert sätt	Ska självständigt kunna; - ansvara för att undvika elrelaterade risker i form av överbelastning, användning av felaktig eller skadad utrustning
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	L – ABCDE	Ska kunna beskriva; - en första hjälpen insats enligt L-ABCDE	Ska kunna förklara; - rutiner och första hjälpen vid ett olycksfall och hur man bör agera vid en inträffad händelse. Exempelvis larma, rädda, släck, sår och fallskador, hjärtstopp och dylikt.		
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Behörighetsutbildningar	Ska kunna beskriva; - varierande typer av arbetsuppgifter som kräver behörighetsgivande utbildning och vad det innebär			

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Psykosocial arbetsmiljö	Ska kunna beskriva; - den psykosociala arbetsmiljön och vilka faktorer som kan påverka individen i sitt arbete	Ska kunna förklara; - hur olika faktorer påverkar den psykosociala arbetsmiljön och hur det berör den enskilde individen i sitt arbete	Ska kunna; - medverka i arbetet med den psykosociala arbetsmiljön på arbetsplatsen och ha ett inkluderande bemötande *	Ska självständigt kunna; - i samverkan med arbetsgivare och kollegor verka för en god psykosocial arbetsmiljö *
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Psykosocial arbetsmiljö	Ska kunna grundläggande uttryck på engelska för kommunikation kring psykosocial arbetsmiljö.			
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Ergonomi och praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete	Ska kunna beskriva; - vikten av god ergonomi och hur kroppen påverkas av felaktiga belastningar eller arbetsställningar - olika ergonomiska hjälpmedels funktion och användningsområden	Ska kunna förklara; - sambandet mellan ergonomiska hjälpmedels funktion och användningsområden för att minska risken för arbetsskador	Ska kunna; - planera och förbereda för att utföra arbetet på ett ergonomiskt korrekt sätt	Ska självständigt kunna; - utföra arbetet enligt givna riskbedömningar avseende belastningar och arbetsställningar i det egna dagliga arbetet
Fördjupning: Demontering/Rivning					
MYNDIGHETSKRAV OCH REGLER	Myndighetskrav och regler	Ska kunna beskriva de viktigaste reglerna som påverkar rivningsarbeten; - miljölagstiftningen - Plan- och bygglagen (PBL) - rivningsanmälan enligt PBL samt kraven på rivningsplan - regler kring kommunernas avfallshantering	Ska kunna förklara; - tillståndprocessen gällande rivning - innehållet i en rivningsplan - omhändertagandet av miljöfarligt avfall - återanvändning av material - rutiner för källsortering		
PLANERING OCH ARBETSBEREDNING	Planering och arbetsberedning	Ska kunna beskriva hur en rivningsplan är uppbyggd.	Ska kunna förklara innehållet i en generell rivningsplan.	Ska under handledning kunna ta fram information ur rivningsplanen för att upprätta en arbetsberedning för eget arbete.	Ska självständigt kunna utföra ett rivningsarbete enligt en upprättad arbetsberedning.
PLANERING OCH ARBETSBEREDNING	Arbetsberedning, riskanalys och egenkontroll	Ska översiktligt kunna beskriva; - arbetsmiljöregler för arbete med maskiner i samband med demontering/rivning - begreppet arbetsberedning och vad en sådan ska bygga på - begreppet egenkontroll och vad det innebär	Ska kunna förklara; - hur man upprättar en arbetsberedning utifrån risker och arbetsmoment - hur man upprättar och genomför egenkontroller och tillhörande dokumentation	Ska utifrån bygghandling/arbetsorder kunna planera för arbetet samt besiktiga arbetsområdet innan arbetet påbörjas.	Ska självständigt utifrån upprättad arbetsplan kunna utföra demonterings-/rivningsarbete.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
ARBETSMILJÖ	Skyddsåtgärder vid rivningsarbete	Ska kunna beskriva; - de särskilda risksituationer och hälsofaror som kan uppstå i ett rivnings- och saneringsarbete - behovet av avspärningar kring arbetsplatsen	Ska kunna förklara vanliga risksituationer i samband med rivningsarbeten vid eget arbete, påverkan på andra arbetsgrupper och tredje man vid; - ingrepp i byggnadsstomme som kan medföra försvagningar och risk för fallande byggnadsdelar - ingrepp i installationer för el, vatten, avlopp och gas - arbete på höjd - buller och vibrationer - damm och partiklar - farliga ämnen	Ska kunna; - identifiera risksituationer i samband med aktuella arbetsuppgifter - planera för arbetets genomförande med hänsyn till riskerna - säkerställa säkerheten genom avstämning mot dokumentation från beställare och egenkontroll på aktuell arbetsplats - överföra information om kvarvarande risker till beställaren när man lämnar arbetsplatsen	Ska under handledning med utgångspunkt från arbetsmiljöplan och rivningsplan, kunna; - förebygga risksituationer i samband med eget arbete och använda tillämplig skyddsutrustning - upprätta en riskanalys med tillhörande arbetsplanering - bedöma risker och i samråd med arbetsledning/beställare utföra/uppföra behövlig avspärning på aktuell arbetsplats - uppföra en stämning enligt en arbetsberedning alternativt ett stämschema
ARBETSMILJÖ	Särskilda risker	Ska kunna beskriva arbete i en miljö med förhöjda risker och området riskmiljöer. Exempelvis där det finns en förhöjd risk med brandfara, elektriska ledningar och vattenskador och behovet av riskanalys innan arbetet påbörjas.	Ska kunna förklara hur man undersöker och kan förebygga riskerna med arbete i brandfarliga miljöer eller där det finns andra risker som dolda ledningar eller risk för vattenskador och vad en riskanalys för sådana arbeten ska innehålla.		
ARBETE MED FALLRISK	Arbete med fallrisk	Ska kunna beskriva; - de regelverk som styr när arbete med risk att falla 2 meter eller mer ska utföras - skillnader mellan gemensam fallskyddsanordning och personlig fallskyddsutrustning - utbildningskrav gällande montering/ändring av ställning samt förflyttning av mobil arbetsplattform.	Ska kunna förklara; - riskbedömning - arbetsmiljöplan - i vilka fall man ska använda gemensam- eller personlig fallskyddsanordning	Ska kunna; - planera för ett arbete med fallrisk - välja rätt skyddsanordning, utrustning och metod för det aktuella arbetet - kraven för utbildning gällande montering/ändring av ställning samt förflyttning av mobil arbetsplattform.	Ska under handledning kunna utföra ett arbete från en ställning eller en mobil arbetsplattform.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
SÄKRA LYFT	Säkring, infästning och lyft	Ska kunna beskriva; - vilka verktyg och metoder som kan användas vid tillfällig säkring/stagning av byggnadsdelar - infästningsmetoder för tillfällig stagning - metoder för koppling och lyft av uttagna byggnadsdelar	Ska kunna förklara vilka verktyg, metoder och infästningar som ska användas vid säkring/stagning före uttag av byggnadsdelar.	Ska kunna planera för att; - genomföra arbetet med rätt utrustning och metod vid säkring/stagning före uttag av byggnadsdelar - koppla och lyfta uttagna byggnadsdelar	Ska med viss självständighet kunna; - genomföra säkring/stagning av byggnadsdelar - koppla uttagna byggnadsdelar i samband med lyft
KVARTSDAMM	Kvartsdamm	Ska kunna beskriva riskerna med arbete där förhöjda mängder av kvartsdamm förekommer.	Ska kunna förklara hur man förebygger och skyddar sig och omgivande personer mot kvartsdamm.	Ska kunna identifiera risker och riskområden, val av skyddsåtgärder samt upprätta riskanalys och planera arbete där det kan bildas förhöjda halter av kvartsdamm.	Ska under handledning kunna planera och utföra arbete samt tillämpa lämpliga skyddsåtgärder där det kan bildas förhöjda halter av kvartsdamm.
BYGGSTYRNING	Byggstyrning ekonomi	Ska kunna beskriva de viktigaste ekonomiska faktorer som påverkar ett rivningsarbete.	Ska kunna förklara hur ekonomin påverkas genom; - val av rivningsmetod - hantering av utrivet material genom källsortering, återvinning och deponi		
BYGGSTYRNING	Byggstyrning logistik	Ska kunna beskriva APD-planer och logistikfrågor kopplade till rivnings- och saneringsarbeten.	Ska kunna förklara innehållet i en APD-plan.	Ska under handledning kunna läsa en APD-plan för aktuellt projekt.	Ska med viss självständighet med stöd av APD-planen, kunna identifiera planerade platser för utrivet material och uppställning av utrustning.
BYGGHANDLINGAR	Byggritningar och relationshandlingar	Ska kunna beskriva; - de vanligaste typerna av bygghandlingar i samband med rivning, ombyggnad och sanering - vanliga symboler på ritningar i samband med rivning, ombyggnad och sanering	Ska kunna förklara relationshandlingars funktion och de förutsättningar som påverkar tillförlitligheten i samband med rivning, sanering och ombyggnad.	Ska med viss handledning kunna läsa ritningar och relationshandlingar.	Ska självständigt kunna utföra arbete enligt ritningar och relationshandlingar.

Yrke:
Demonteringsarbete
re

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
KONSTRUKTIONER	Byggnadskonstruktioner	Ska kunna beskriva de vanligast förekommande byggnadskonstruktionerna gällande såväl platsbyggda som prefabricerade konstruktioner och de metoder som har använts för sammanfogning av dessa; - betong - murverk av tegel eller block - stål - trä - samverkanskonstruktioner	Ska kunna förklara hur ett rivningsarbete påverkas av stommens uppbyggnad och vilka risksituationer som kan förväntas i samband med ingrepp i stommen.		
KONSTRUKTIONER	Stomkonstruktioner	Ska översiktligt kunna beskriva; - byggnadsdelarnas bärlighet och konstruktion Ska kunna beskriva; - var man söker information om byggnadsdelarnas bärlighet och konstruktion - olika byggmaterials beteende och egenskaper vid bearbetning	Ska kunna förklara; - byggnadsdelarnas bärlighet och konstruktion och var man kan hitta denna information - vikten av att följa bärlighets- och konstruktionsinformationen - hur olika byggmaterial ska bearbetas i förhållande till val av metod och maskin	Ska kunna; - söka information byggnadsdelarnas bärlighet och konstruktion - utifrån bygghandling identifiera bärande byggdelar - beräkna vikten av ett uttaget material/byggdel - planera arbetet i förhållande till riskerna - välja rätt verktyg och metod för ett arbete	Ska med viss självständighet kunna identifiera bärande byggdelar.
INSTALLATIONER	Installationer	Ska kunna beskriva vanligen förekommande installationer; - elsystem - vatten, avlopp och andra ledningssystem - ventilation	Ska kunna förklara risker i samband med rivning av installationssystem; - hur man undersöker och kan förebygga riskerna med arbete i brandfarliga miljöer - andra risker som dolda ledningar eller risk för vattenskador samt el- och fiberdragningar och för dessa typiska risker och skador - vad en riskanalys för sådana arbeten ska innehålla	Ska utifrån bygghandling under handledning kunna; - ta fram information gällande installationer - identifiera förhöjda risker - upprätta en riskanalys med tillhörande arbetsplanering	Ska på arbetsplatsen under handledning kunna identifiera installationer såsom dolda rör och kabeldragningar och för dessa tillhörande riskmoment.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
BEHÖRIGHETSUTBILDNINGAR	Behörighetsutbildningar	Ska kunna beskriva behörighetsutbildningar knutna till krav från Arbetsmiljöverket, branschen eller enskilda beställare.	Ska kunna förklara vilka arbetsuppgifter som kräver behörighetsutbildning; - mobila arbetsplattformar - ställningsbyggnad - heta arbeten - säkra lyft - fallskydd - asbest - övrig sanering		
RIVNINGSMETODER	Rivningsmetoder	Ska kunna beskriva begreppen; - total, selektiv och partiell rivning - demontering med syfte att återbruka byggmaterial och komponenter - tung rivning av bärande stomme - lätt rivning av stomkompletteringar	Ska kunna förklara; - skillnaderna mellan total, selektiv och partiell rivning - vilka metoder och vilken utrustning som bör väljas i samband med rivning och demontering	Ska utifrån bygghandling eller arbetsberedning kunna planera och förbereda enklare rivnings- och saneringsarbeten.	Ska självständigt kunna; - utföra typiska arbetsuppgifter i samband med rivning och demontering. - använda vanligen förekommande situationsanpassade metoder för att utföra rivning och demontering.
MATERIALHANTERING	Omhändertagande utrivet material	Ska kunna beskriva de olika lösningarna för omhändertagande av icke miljöfarligt utrivet material; - återbruk - återvinning - deponi	Ska kunna förklara hur källsortering används för att förbereda ett utrivet material för återvinning eller deponi samt krav på dokumentation och olika lösningar för att hantera källsorteringen och bortforsling.	Ska med viss handledning kunna välja metod för källsortering, lämplig lagring och bortforsling av icke miljöfarligt material beroende på fortsatt hantering.	Ska självständigt kunna sortera ett utrivet material på föreskrivet sätt.
MATERIALHANTERING	Fällning av utsågade betongdelar	Ska kunna beskriva vilka verktyg och maskiner som kan användas vid fällning av betongdelar som borrhärlor och block.	Ska kunna förklara vilka verktyg och maskiner som kan och ska användas vid fällning av betongdelar som borrhärlor och block och hur dessa ska användas.	Ska under handledning kunna planera ett arbete så att rätt verktyg och maskiner används vid fällning av betongdelar.	Ska under handledning kunna planera för och genomföra fällning av betongdelar.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
HANDHÅLLNA VERKTYG OCH MASKINER	Handhållna verktyg och maskiner	Ska kunna beskriva olika slags handhållna verktyg och maskiner som används i samband med rivning och demontering; - bräckjärn och spikutdragare - bil/slag/borrmaskiner - kombi/borrmaskin - olika slags sågar - vinkelslipar - olika slags slipmaskiner - motorkap	Ska kunna förklara begränsningar för användningen av handhållna maskiner med hänsyn till vibrationer och annan påverkan på kroppen samt övriga risker.	Ska kunna planera och förbereda arbeten med vanliga handhållna verktyg och maskiner.	Ska självständigt kunna använda verktyg och maskiner med hänsyn till begränsningar gällande användningstid och övriga risker.
HANDHÅLLNA VERKTYG OCH MASKINER	Bilning	Ska kunna beskriva; - bilningsmaskinens uppbyggnad, funktion och tillhörande verktyg - begreppet vibrationsvärde för maskintypen - hur man tar upp ett hål med en bilmaskin	Ska kunna förklara; - hur en bilningsmaskin kan användas - vad som menas med vibrationsvärdet för maskintypen, var man kan hitta information om detta och hur man räknar ut det - risker och skadeverkan på kroppen med den här typen av arbete (handhållen bilning)	Ska kunna; - från bygghandling eller annan instruktion planera för och välja rätt maskin för det planerade arbetet - med stöd av tabeller/maskindokument räkna fram vibrationsvärdet för vald maskintyp	Ska självständigt kunna utföra arbete med en bilningsmaskin.
HANDHÅLLNA VERKTYG OCH MASKINER	Borring	Ska kunna beskriva; - bormaskinens uppbyggnad, funktion och verktyg - begreppet vibrationsvärde för maskintypen - hur man tar upp ett hål med en bormaskin	Ska kunna förklara; - hur en bormaskin kan användas i arbetet - vibrationsvärdet för maskintypen, var man kan hitta information om detta och hur man räknar ut det	Ska kunna; - från bygghandling eller annan instruktion planera för och välja rätt maskin för arbetet - med stöd av tabeller/maskindokument räkna fram vibrationsvärdet för vald maskintyp	Ska självständigt kunna utföra arbete med en bormaskin.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
HANDHÅLLNA VERKTYG OCH MASKINER	Maskiner med särskilda risker	Ska kunna beskriva; - risker med vinkelslip (rondell) och motorkap, dessa maskiners uppbyggnad, funktioner och risker - de risker som kan uppkomma till följd av exponering för vibrationer i arbetet - hur man tar upp ett hål med maskintypen	Ska kunna förklara; - hur en vinkelslip och motorkap ska användas - i vilka situationer motorkapen är särskilt riskfylld eller direkt olämplig - vibrationsvärden för olika typer av maskiner var man kan hitta information om tillåten arbetstid	Ska kunna; - utifrån bygghandling eller annan instruktion planera för och välja rätt maskin för arbetet - göra en relevant riskbedömning för varje given maskintyp - med stöd av maskindokumentation ta reda på tillåten tid för arbete med aktuell maskintyp med hänsyn till vibrationer.	Ska självständigt kunna utföra arbete med vinkelslip. Ska under handledning kunna utföra arbete med en motorkap*
RIVNINGSROBOTAR	Rivningsrobotar	Ska kunna beskriva vad en rivningsrobot är och olika arbetsmetoder för dessa samt vanligen förekommande typer av maskiner.	Ska kunna förklara vilka arbeten som kan och bör utföras med en rivningsrobot.	Ska under handledning kunna planera och förbereda arbete med rivningsrobot. *	Ska under handledning kunna köra fram och använda en rivningsrobot. *
MOBILA MASKINER	Små lastmaskiner	Ska kunna beskriva mindre lastmaskiner för uttransport av rivet material och de vanligaste tillbehören såsom skopa, lastgafflar och lastbom.	Ska kunna förklara de särskilda risker som gäller mindre lastmaskiner ur ett arbetsmiljöperspektiv.	Ska med viss handledning kunna planera och förbereda arbeten med mindre lastmaskiner (maxvikt 1,5 ton)*	Ska med viss handledning kunna använda en mindre lastmaskin och hantera vanliga tillbehör såsom skopa och lastgafflar (maxvikt 1,5 ton)*
MOBILA MASKINER	Större maskiner	Ska kunna beskriva vanligt förekommande maskiner för tung rivning och de krav som ställs för utbildning till förare av dessa maskiner.	Ska kunna förklara när det krävs särskild maskinförarutbildning för hantering av större maskiner.		
VATTENBILNING	Vattenbilning	Ska kunna beskriva vattenbilning som metod i samband med rivnings- och beredningsarbeten.	Ska kunna förklara i vilka situationer vattenbildning kan vara en lämplig metod för beredning av en betongkonstruktion.		

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
SLIPNING	Slipning	Ska kunna beskriva metoder för beredning genom slipning av en yta för färdigställande av ytskikt.	Ska kunna förklara vilka typer av maskinell utrustning och vilka verktyg till maskinerna som bör användas för ett visst material.	Ska utifrån bygghandling arbetsberedning med viss handledning kunna planera och förbereda för denna typ av arbete, till exempel sänka nivå/slipa fall i ett betonggolv.	Ska under handledning kunna utföra planerat arbete.
SPÅRFRÄSNING	Spårfräsning	Ska kunna beskriva vanliga metoder för att förbereda för nya installationer genom fräsning/sågning i befintliga väggar av betong, murverk av tegel eller murblock.	Ska kunna förklara vilket slags maskinell utrustning som krävs för olika typer av väggar.	Ska med viss handledning kunna planera och förbereda för denna typ av arbete, till exempel att fräsa upp en kabelslits i ett betonggolv, avseende täckande betongskikt installerad golvvärme m.m.	Ska under handledning kunna utföra planerat arbete.
SKYDDSTÄCKNING	Skyddstäckning	Ska kunna beskriva; - begreppet skyddstäckning - vilka material och metoder som ska användas vid skyddstäckning	Ska kunna förklara; - skyddstäckning och varför detta behöver göras - vilka material och metoder som ska användas vid skyddstäckning, deras olika egenskaper och funktion avseende skydd mot skador av damm och spill	Ska kunna välja rätt material och metod för skyddstäckning i förhållande till det planerade arbetet.	Ska självständigt kunna utföra skyddstäckning.
KYLMEDIA	Luftkylning	Ska kunna beskriva; - risker och följd effekter av att arbeta med luftkylning - metoder för dammuppsamling	Ska kunna förklara; - risker och eventuella följd effekter av att arbeta med luftkylning och hur detta inverkar på maskiner, verktyg och olika material genom exempelvis dammalstring, värmealstring och värmespridning	Ska kunna planera och förbereda ett arbetsområde där luft ska användas som kylmedia.	Ska självständigt kunna anpassa metoden för luftkylning så att rätt kyleffekt uppnås och skador av dammspridning kan undvikas.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
SKÄRANDE VERKTYG	Verktygskunskap	Ska kunna beskriva; - elektriska och hydrauliska maskiners funktion och användningsområden - risker med att använda verktyg och maskiner på ett felaktigt sätt - olika typer av skärande verktyg, exempelvis hårdmetall och diamantsegment - verktygens och maskinernas service och skötsel - risker med oljespill kopplat till såväl arbetsmiljö som mer generella miljöproblem	Ska kunna förklara; - hur verktyg och maskiner fungerar avseende exempelvis rotationsriktning, fasfel (el-fel), fel verktyg/maskin i förhållande till planerat arbete - skärande verktyg och deras olika användningsområden samt för och nackdelar - verktygen och maskinernas normala service och underhåll - planering, förberedelser och åtgärd vid oljespill	Ska kunna; - göra en arbetsberedning för ett arbete så att man får med sig rätt verktyg och maskiner för det planerade arbetet - efter tillverkarens instruktioner, utföra enklare underhåll, felsökning och komponentbyten - hantera och åtgärda oljespill *	Ska med viss självständighet kunna; - planera sitt arbete så rätt verktyg finns för det planerade arbetet Ska självständigt kunna; - utföra enklare underhåll av maskiner och verktyg *
SKÄRANDE VERKTYG	Kärnbörning/diamantbörning	Ska kunna beskriva planering, bygghet, miljö och maskiner och verktyg.	Ska kunna förklara funktion och genomförande i planering, bygghet, miljö, maskiner och verktyg.	Ska kunna; Ska under handledning kunna planera för ett borrhållsarbete både torrt och vått, samt vertikalt och horisontellt.*	Ska med viss självständighet kunna utföra borrhållsarbete både torrt och vått, samt vertikalt och horisontellt med en el- eller hydrauldriven borrhållsmaskin. *
SKÄRANDE VERKTYG	Golvsågning	Ska kunna beskriva planering, bygghet, miljö och maskiner och verktyg.	Ska kunna förklara funktion och genomförande i planering, bygghet, miljö och maskiner och verktyg.	Ska kunna planera för ett golvsågningsarbete*	Ska med viss självständighet kunna utföra ett arbete med golvsåg*
SPRÄCKNING	Spräckning	Ska kunna beskriva metoder och maskiner för spräckning.	Ska kunna förklara metoder och maskiner för denna typ av arbete.	Ska med viss handledning utifrån bygghandling och syn på plats kunna planera och förbereda en stenspräckning med kilar (darda) eller kemiskt (expanderbruk). *	Ska under handledning kunna utföra planerat arbete *
SANERING	Olika typer av sanering	Ska övergripande kunna beskriva de i branschen vanligast förekommande typerna av saneringsuppdrag som kan förekomma i ett rivningsobjekt inklusive säkerheten kopplad till dessa.	Ska kunna förklara vilka arbeten som får genomföras utan för ämnet/saneringsområdet särskild utbildning.		

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
SANERING	Arbetsmiljö och särskilda risker	Ska övergripande kunna beskriva förekommande risker och vanligen förekommande skyddsåtgärder med anknytning till; - dammbildning - biologisk kontaminering av mögel och bakterier - smittorisk - avloppsvatten	Ska övergripande kunna förklara vilka skyddsåtgärder som är tillämpliga i samband med dammbildning och biologiska risker.		
SANERING	Farliga- och miljöstörande ämnen	Ska övergripande kunna beskriva vad miljöstörande ämnen är och vart de kan finnas i en byggnad. Ska kunna beskriva vanligt förekommande farliga ämnen i samband med rivning och sanering; - PCB - Freon - Tungmetaller - Ftalater, PAH, Korparaffiner - Asbest - PFAS	Ska övergripande kunna förklara riskerna vid hantering av miljöstörande ämnen. Ska kunna förklara riskerna vid hantering av de vanligast förekommande farliga ämnen i samband med rivning och sanering.		
SANERING	Asbestsanering	Ska kunna beskriva; - gällande föreskrifter - vad asbest är och var asbest kan finnas - hälsorisker med asbest - olika arbetsmetoder för asbestsanering - avfallshantering och kontrollmetoder - nödfallsåtgärder - medicinska kontroller	Ska kunna förklara; - hur maskinell utrustning och personlig utrustning används - när det krävs särskild utbildning för arbete med asbest		
SANERING	Planering och arbetsberedning	Ska övergripande kunna beskriva de skillnader som kan finnas i materialanvändning beroende på när byggnaden uppfördes och typ av verksamhet som bedrivits.	Ska övergripande kunna förklara hur olika byggår och verksamheter kan ha påverkat var i byggnaden man kan finna farliga ämnen.	Ska utifrån bygghandling eller annan instruktion i samband med arbetsberedning kunna bedöma förekomsten av farliga ämnen.	Ska under handledning kunna utföra arbete enligt upprättad arbetsberedning.

Yrke:
Demonteringsarbete

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET
		Fakta	Förståelse		
SANERING	Arbetsmiljö och skyddsåtgärder	Ska kunna beskriva skyddsåtgärder i förhållande till vilken typ av saneringsarbete som utförs, exempelvis personlig skyddsutrustning, avspärrningar, skyddstäckning, skyltning, hantering av material/avfall etc.	Ska kunna förklara när olika typer av skyddsåtgärder ska användas i samband med saneringsarbete.	Ska kunna planera för personlig skyddsutrustning och andra skyddsåtgärder i samband med saneringsarbete.	Ska självständigt kunna använda tillämplig personlig skyddsutrustning. Ska med viss självständighet kunna utföra följande typer av skyddsåtgärder; - avspärrningar och varningsskyltning - skyddstäckning - hantering av farligt material inom arbetsområdet
SANERING	Behov av skyddstäckning	Ska kunna beskriva behov och metoder av skyddstäckning för skydd av annan personal, tredje man och pågående verksamhet.	Ska kunna förklara metoder och utförande av skyddstäckning för skydd av annan personal, tredje man och pågående verksamhet.		
SANERING	Särskilda metoder av skyddstäckning	Ska kunna beskriva metoden inneslutning genom undertryck.	Ska kunna förklara inneslutning genom undertryck och hur man utför den.	Ska kunna planera och välja material för att täcka in ett arbetsområde med tillhörande luftsluss så att undertryck kan skapas *	Ska med viss självständighet kunna täcka in ett arbetsområde med tillhörande luftsluss så att undertryck kan skapas *
SANERING	Avfallshantering	Ska övergripande kunna beskriva nationella lagar och kommunala förordningar vid hantering av farligt avfall.	Ska övergripande kunna förklara hur sanering, sortering, utforsling och transport av farligt och miljöstörande avfall ska genomföras.		
SANERING	Egenkontroller, dokumentering och avrapportering	Ska kunna beskriva dokumentation och avrapportering enligt uppsatta regler och lagar.	Ska kunna förklara hur dokumentation ska upprättas och överlämnas.	Ska kunna upprätta dokumentation rörande egenkontroll och avrapportering av utfört arbete.	Ska under handledning kunna upprätta dokumentation rörande egenkontroll och avrapportering av utfört arbete.
SANERING	Saneringsutbildningar	Ska kunna beskriva situationer där kompletterande utbildning krävs i samband med sanering.	Ska kunna förklara vanligen förekommande kompletterande utbildningar.		
SANERING	Materialinventering - farliga ämnen	Ska kunna beskriva i vilka fall kompletterande undersökningar såsom exempelvis materialprovtagning och laboratorieanalyser behöver göras.	Ska kunna förklara hur insamling av material för kompletterande undersökningar ska göras.		